

Omgangsprotocol

St. Franciscusschool
Haarlemmerliede en

**JONG
LEREN** stichting voor
confessioneel
onderwijs

Een school van stichting Jong Leren

Inleiding:

Alle kinderen moeten zich gelukkig, veilig en vertrouwd kunnen voelen in hun leer- en speelomgeving (hieronder verstaan wij school, TSO en BSO), zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Met dit als doel hebben wij een omgangsprotocol geschreven waarin u kunt lezen hoe wij vinden dat we met elkaar om moeten gaan. Dit omgangsprotocol sluit aan op [Gedrag- en pestprotocol](#) en het [Beleid & Gedragscode gebruik van Internet, Sociale Media en BYOD \(Bring Your Own Device\)](#) beide documenten van ons bestuur, Jong Leren.

Inhoud:

- De schoolafspraken blz. 3
- De Kanjertraining blz. 4
- Verschil tussen pesten en plagen blz. 5
- De rol van de ouders en van leerkracht/pedagogisch medewerker blz. 7
- De rol van de school blz. 8
- Ongewenst en grensoverschrijdend gedrag blz. 8
- Stappenplan blz. 9

De schoolafspraken

De St. Franciscusschool is een kleine veilige school met een warme leeromgeving waarin kinderen met aandacht en enthousiasme worden onthaald door leerkracht/pedagogisch medewerker, ouders en klasgenoten. Om dit te waarborgen hebben wij schoolafspraken opgesteld:

We zijn aardig voor elkaar

**We luisteren naar elkaar en naar
volwassenen en tonen respect**

spullen

We zijn voorzichtig met onze en

elkaars

We lopen rustig in de school

We blijven van elkaar af

De schoolafspraken hangen goed zichtbaar in de klassen, in de gang en in de gymzaal. Op die manier weten de kinderen overal wat de afspraken zijn en kunnen ze erop aangesproken worden.

De Kanjertraining

Om kennis en vaardigheden aan te leren over onze omgangsvormen gebruiken wij de Kanjertraining. De Kanjertraining heeft vijf uitgangspunten waar de kinderen zich aan houden.

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

Om gedrag duidelijk te maken gebruiken wij de 'smiley poster'. Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf, meester en jouw ouders, dan gaan we dat niet doen. Op school niet en thuis niet. Je blijft fatsoenlijk en je laat je gedrag niet bepalen door jouw uitdager(s): "Geef geen benzine aan vervelend lopende motortjes."

Omgangsprotocol St. Franciscusschool

4

Wij leren kinderen hoe ze moeten reageren wanneer ze naar gedrag tegenkomen. In de zogenoemde 'pest posters' is te zien hoe je met zo'n situatie om moet gaan. 1. Wil je ermee stoppen? Ik vind het vervelend dat je dit (schelden, achterna roepen, slaan enz) doet.

2. Wil je er niet mee stoppen? Meen je dat?

3. Zoek het uit. Hier heb ik geen zin in. Je haalt je schouders op en gaat iets gezelligs doen. Je blijft rustig, je blijft eigen baas, je laat je niet bepalen door vervelend gedrag van een ander en je doet als de witte pet. Je loopt weg uit de situatie.
4. Ga weg bij vervelend gedoe. Zoek een maatje en doe iets gezelligs. Op die manier kom je meestal van pesters af.
5. Zorg ervoor dat jezelf geen benzine geeft. Ga je reageren dan wordt het alleen maar erger.
6. Stopt het niet? Weten jij en je maatje geen oplossing? Dan stap je naar de juf of meester toe.

Verschil tussen plagen en pesten

Het is een vraag die vaak wordt gesteld: Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Het antwoord op die vraag is niet eenvoudig, want het onderscheid tussen plagen en

pesten is soms moeilijk te maken. Over het algemeen vindt plagen incidenteel plaats en

zijn bij plagen beide partijen aan elkaar gewaagd of zelfs vrienden van elkaar. Bij pesten ligt dat anders.

Definitie pesten: "Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een kind of een groep kinderen ten opzichte van één of meer klasgenoten, die niet meer in staat is/zijn zichzelf te verdedigen" (van der Meer, 2002, p 4).

De belangrijke verschillen tussen pesten en plagen zijn:

- pesten gebeurt met opzet, plagen niet;
- pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon (stelselmatig), plagen gebeurt af en toe en tussen verschillende personen;
- bij pesten is er sprake van ongelijkheid (in macht, kracht of sociale status), bij plagen is die ongelijkheid niet of veel minder aanwezig en zijn kinderen ongeveer even sterk.

De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn. De reactie van leeftijdgenoten op de pester helpt bij het in stand houden van het pesten. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen.

We zien pesten als een probleem van alle direct betrokken partijen: kinderen, leerkracht/pedagogisch medewerker en de ouder(s). De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna de regels worden vastgesteld. Als pesten optreedt, moeten leerkracht/pedagogisch medewerker (in samenwerking met ouders) dit kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of niet het gewenste resultaat oplevert kan de (klacht)contactpersoon worden geraadpleegd.

Voor kinderen moet duidelijk zijn dat wanneer je een leerkracht/pedagogisch medewerker inschakelt als je pesten signaleert, klik je niet. Kinderen hebben ook een

bij de leerkracht/pedagogisch medewerker aan te kaarten.

Meer informatie over pesten: www.pestweb.nl.

Gedrag

De rol van de ouders.

Van ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden: 1. Ouders tonen zelfbeheersing. Dat betekent dat ouders niet het recht hebben andermans kind, een andere ouder of een leerkracht/pedagogisch medewerker/pedagogisch medewerker verbaal of fysiek aan te vallen. 2. Ouders spreken in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind of onthouden zich van commentaar. Dat doet de school ook over u en uw kind. 3. Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de school. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander. 4. Ouders kennen het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld en/of een oplossing wordt gezocht en kwaadsprekerij of achterklap in welke vorm dan ook.

De rol van de leerkracht/pedagogisch medewerker

Van de leerkracht/pedagogisch medewerker op school kunt u verwachten: 1.

Voorbeeldgedrag. U mag verwachten dat de leerkracht/pedagogisch medewerker van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouders. De leerkracht/pedagogisch medewerker gaan onderling ook respectvol met elkaar om. "Een goed voorbeeld doet goed volgen." U mag verwachten dat leerkracht/pedagogisch medewerker twee 'talen met betrekking tot gedrag' weten te spreken. De ene gedragstaal sluit aan op de straatcultuur (directief, duidelijk, helder, grens stellend). De andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect. Het voorbeeldgedrag van de leerkracht/pedagogisch medewerker nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect. Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkracht/pedagogisch medewerker verwachten dat hij/zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan.

Omgangsprotocol St. Franciscusschool

2. Een correcte reactie op gedrag van kinderen die zich aan de schoolregels houden.

De leerkracht/pedagogisch medewerker gaat ervan uit dat mensen, dus ook

kinderen, elkaar niet dwars willen zitten. Kinderen hebben niet de bedoeling om vervelend te doen. In een conflict wordt daarom gevraagd naar bedoelingen van het kind. "Is het jouw bedoeling om mij zo boos te maken? Is het niet jouw bedoeling? Doe dan anders. Is het wel jouw bedoeling? Dan heb je nu een probleem, want ik sta niet toe dat jij verder gaat op deze manier."

De rol van de school

Van de school kunt u verwachten dat de afspraken worden geborgd en dat in de kwaliteitscontroles (vragenlijsten van Kanvas) op naleving van deze afspraken wordt toegezien. De school zet middels de kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Kernpunten in de aanpak zijn:

- De Kanjerafspraken

- Denk goed over jezelf en de ander
- Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met een ander, bij voorkeur met je ouders.
- Denk oplossingsgericht
- Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
- De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil. Is er sprake van onvermogen, dan mag het kind erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Dit kind heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor. Is er sprake van onwil, dan krijgt dit kind een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook 'de eigen gang' mag gaan.
- Hulp in de vorm van een maatje of buddy
- Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.
- Kanvas Volgstelsel en de bijbehorende oudergesprekken.

Ongewenst- en grensoverschrijdend gedrag

Iedereen leert tijdens zijn/haar leven dat er grenzen zijn. Grenzen kom je tegen op je pad en geven duidelijkheid. Echter, grenzen zijn ook wel eens vervelend, waardoor je er,

om hen aan de hand te nemen en te leren hoe je te gedragen op school en in de maatschappij. Wanneer wij op school zien dat kinderen regelmatig **ongewenst gedrag** vertonen en keer op keer uitpraten niet voldoende heeft opgeleverd, wordt het **grensoverschrijdend gedrag** en zijn wij genoodzaakt om onderstaande stappen te ondernemen. Naast dit stappenplan zal de school in overleg met ouders/verzorgers doorgaan met het verrichten van diverse inspanningen, ten einde te komen tot een behandelplan zodat het gedrag van het betrokken kind in positieve zin verandert. Wat wij bestempelen onder ongewenst gedrag en grensoverschrijdend gedrag en welke stappen wij dan ondernemen, beschrijven wij hieronder;

Wat is ongewenst gedrag:

- niet nakomen van de schoolafspraken
- moedwillig verstoren van de orde binnen of buiten de groep
- respectloos gedrag (brutale mond, niet luisteren naar een ander)

Stappenplan

Stap 1:

Het kind wordt één op één aangesproken op het gedrag. De leerkracht/pedagogisch medewerker vraagt of het de bedoeling was om.... De leerkracht/pedagogisch vraagt door om erachter te komen waarom het kind dit gedrag vertoond. De Medewerker herhaalt de school/klassen/Kanjer afspraken. Als het gedrag niet de bedoeling van het kind was, wordt verzocht ermee te stoppen. Gaat het kind er toch mee door, dan wordt het grensoverschrijdend gedrag.

Stap 2:

Er komt een aantekening in Parnassys, als notitie.

Wat is grensoverschrijdend gedrag:

- verbaal (vernederen, schelden, dreigen, respectloos in de communicatie)
- fysiek (spugen, schoppen, slaan, bijten etc)
- Intimidatie (opwachten, weg versperren, dwingen handelingen te doen etc)
- stelen of vernielen van bezittingen

Stappenplan

Stap 1:

- Het kind wordt uit de situatie gehaald (time-out) , per groep wordt hierbij gekeken wat passend is voor het kind. Zo kan bijvoorbeeld bij groep 1/2 een kind uit de kring gedraaid worden. Bij een hogere groep kan een kind uit de klas gaan. Dit kan zijn op een time-out plek in de school of in een andere groep. Gaat een kind naar een andere groep dan is dit van te voren met het kind besproken.
- Het kind en de leerkracht/pedagogisch medewerker krijgen hierdoor ruimte om na te denken en indien nodig af te koelen.

Stap 2 :

- De leerkracht/pedagogisch medewerker gaan in gesprek met het kind. Kinderen uit de bovenbouw vullen een '**Hoe en wat formulier**' in om zelfstandig te leren nadenken over de situatie en hun eigen gedrag hierbij.
- Het '**Hoe en wat formulier**' wordt besproken met de leerkracht/pedagogisch medewerker en meegegeven aan het kind zodat de ouders het thuis kunnen lezen.
- De leerkracht/pedagogisch medewerker stuurt via Parro een bericht over wat er is gebeurd en dat ouders een '**Hoe en wat formulier**' kunnen verwachten (bij kinderen uit groep 5 - 8).
- Nadat de relatie tussen het kind en de betrokkenen is hersteld, kan het kind weer terug naar de groep.
- De directeur wordt op de hoogte gebracht van deze time-out.

Bij grensoverschrijdend gedrag voor de tweede keer in hetzelfde schooljaar worden als eerste de maatregelen van stap één herhaald.

Vervolgstappen na tweede keer grensoverschrijdend gedrag

Stap 1:

- Er is een time-out voor de rest van de dag of voor de dag daaropvolgend.

Stap 2:

- Het kind verblijft gedurende die tijd in een andere ruimte in school. Hij/zij maakt in deze groep het opgegeven werk. Werk wat niet af is gaat mee naar huis. **Stap 3:**

- Voordat het kind naar huis gaat wordt er gepraat en de relatie tussen de betrokkenen wordt hersteld. Ouder(s)/verzorger(s) worden dezelfde dag

(telefonisch) op de hoogte gebracht en er wordt een afspraak gemaakt voor een gesprek op school met kind en ouders.

Stap 4:

- Tijdens dit gesprek wordt het incident besproken en de herhaling van ongewenst gedrag.
- Gezamenlijk wordt gezocht naar oplossingen om dit gedrag een volgende keer te voorkomen en wat de consequenties zijn bij een volgende herhaling van het gedrag.

Bij grensoverschrijdend gedrag voor een derde keer in hetzelfde schooljaar

Stap 1:

- Er komt een time out voor de rest van de week, het kind verblijft tijdens deze periode in een andere ruimte en maakt het opgegeven werk en speelt buiten met deze groep.

Stap 2:

- Ouder(s)/verzorger(s) komen op school voor toelichting en nemen hun kind mee naar huis. Een afspraak voor een vervolgesprek met kind, ouders, leerkracht en directeur wordt gemaakt voor dezelfde week.
- Doel van dit gesprek is om duidelijkheid te geven over vervolgstappen, deze kunnen verschillend zijn per situatie.
- Vervolgstep kan zijn schorsing, hierbij wordt voor een week de toegang tot de school ontzegd. Het College van Bestuur en de leerplichtambtenaar worden hiervan op de hoogte gebracht.
- In een vervolgesprek met betrokken leerkrachten/pedagogisch medewerkers, ouders/kind, directie en het college van bestuur wordt besproken hoe de verdere procedure [Protocol: Schorsing en Verwijdering](#) verloopt.

